

Wereldtop concerteert in Fryslân

The King's Singers treden op in de mooiste zalen ter wereld. Volgende week komen ze naar Leeuwarden, op uitnodiging van Cantatrix. Door Ellen Stikkelbroeck.

Wat Madonna is in de popmuziek, zijn The King's Singers in de klassiek vocale wereld. Manager Fedde de Vries van Vocaal Ensemble Cantatrix verbergt zijn bewondering voor het Britse a capella sextet niet. „Het is fenomenaal wat die mannen doen; de absolute top”, zegt hij. De Vries is dan ook vergluud dat het hem is gelukt de zanggroep naar Fryslân te halen voor het twintigjarig bestaan van Cantatrix. „Dat jubileum op zich is natuurlijk niet zo bijzonder. Er zijn zoveel koren die twintig jaar bestaan.” Dat The King's Singers in Leeuwarden komen optreden is echter uniek.

The King's Singers werden in 1968 gevormd door zes koorleden van het King's College (een van de colleges van de universiteit) in Cambridge. De groep brengt klassiek repertoire in eigentijdse arrangementen en treedt op over de hele wereld. Het sextet heeft inmiddels ruim 150 plaat- en cd-opnames op zijn naam staan. Anno 2012 bestaat de groep uit de countertenoren David Hurley en Timothy Wayne-Wright, tenor Paul Phoenix, baritons Christopher Bruerton en Christopher Gabbitas en bas Jonathan Howard.

De Vries kwam min of meer toevallig in contact met de manager van de Britten. Hij was vorig jaar in Vaasa, Finland om een concertreis van Cantatrix naar die stad voor te bereiden. Daar nam hij tijdens het jaarlijkse koorfestival deel aan een meeting voor koormanagers. „Ik was wel benieuwd hoe het er in andere landen aan toegaat.” Op die bijeenkomst was ook de manager van The King's Singers, Claire Long, met wie hij aan de praat raakte. „Ik heb haar gezegd dat ik de mannen wel naar Nederland wilde halen, vanwege het jubileum van Cantatrix. Ik stelde voor er

een galaconcert van te maken. Dat is denk ik het sterke punt in mijn verhaal is geweest, waardoor ze wilde kijken of er iets mogelijk was.” Met de term 'galaconcert' wordt in landen als Finland en Polen een concert aangeduid waarbij verschillende ensembles totaal verschillende muziek presenteren. „Voor elk wat wils dus.” Met galakleding heeft het niets te maken. „Iedereen in het publiek mag aantrekken wat-ie wil.”

Eén dag

Dat hij met wereldtop te maken heeft, daar kwam De Vries al snel achter. Aanvankelijk wilde hij de Britten graag een paar dagen naar Nederland halen, zodat er concerten konden plaatsvinden in Leeuwarden, Groningen en in de Randstad. „Maar die mannen treden 250 dagen per jaar op. Ze konden maar maximaal één dag vrijmaken in hun overvolle tournee. Daarom zijn het nu twee concerten op één dag geworden: 's middags in de Grote Kerk in Leeuwar-

den en 's avonds in de Martinikerk in Groningen.”

Voordat er een toezegging kwam, moest eerst duidelijk zijn dat Cantatrix een ensemble is van voldoende niveau. „Want zo'n groep gaat echt niet overal naartoe. Bovendien wil het management

Het management wil alles weten, tot het menu van het avondeten aan toe

natuurlijk zeker weten dat ze hun geld krijgen.” Met de toezegging was De Vries er nog niet. Hij heeft een draaiboek moeten aanleveren waarin per half uur precies beschreven staat wat er gaat gebeuren. „Het management wil alles weten, tot het menu van het avondeten aan toe.”

De mannen komen volgende week vrijdagavond aan op Schiphol. „Daar slapen ze in een vijfsterrenhotel. We halen ze op zaterdagochtend op uit het hotel en 's avonds worden ze teruggebracht.” Alles voor rekening van Cantatrix. „We zijn sinds maandag gelukkig uit de kosten, omdat de kaartverkoop heel goed loopt.”

Tijdens het concert zullen The King's Singers onder meer één stuk samen zingen met Cantatrix: *You are the new day* van John David. „Dat is een romantisch koorwerk dat in hun opdracht is geschreven. Ze hebben het ooit uitgevoerd bij een lustrumviering en daarna nooit meer, omdat ze er een koor voor nodig hebben dat de onderliggende akkoorden zingt. Dat zullen wij nu doen.” De Britten en de Friezen repeteren het stuk volgende week samen voorafgaand aan het eerste concert. „Daarvoor staat anderhalf uur ingepland, maar ik denk dat dat met een kwartiertje wel klaar is. De resterende tijd krijgen we een soort master-

class van The King's Singers. We hebben aangegeven dat we graag net zo goed willen zingen als zij, dus ze zullen wel iets gaan doen aan uitspraak, ademhaling en inzingtechnieken.”

Volkswijsjes

Het derde gezelschap dat zal optreden tijdens de concerten is de Georgische Chantergroep Tbilisi. „Die groep bestaat uit vier mannen, allemaal docent aan het conservatorium in Tbilisi. Ze zingen Georgische volkswijsjes die ze hebben vermaakt tot vierstemmige muziek. Het is heel apart. Ik kan het met niets vergelijken.”

Om deze groep naar Nederland te krijgen, kostte op een heel andere manier veel moeite. „Er moesten stapels papieren naar de Nederlandse ambassade in Georgië worden gestuurd, waaruit bleek dat het hotel en het vliegtuig waren geregeld. Daarna moesten de mannen zich met hun paspoort melden op de ambassade.” Twee weken geleden kreeg De Vries opeens telefoon van het ministerie van Buitenlandse Zaken. „Ze wilden weten of die groep wel echt muzikanten zijn en geen spionnen. Ze krijgen namelijk alleen hun reis- en verblijfskosten vergoed en verder geen gage. Ze leven van hun cd-verkoop en worden in Georgië betaald door het conservatorium en de kerk. Het ministerie wilde weten of we konden garanderen dat ze na afloop van de concerten teruggaan naar hun eigen land. Nou, ik breng ze zelf naar Schiphol, dus dat komt wel goed.”

i The King's Singers, Cantatrix en Chantergroep Tbilisi treden 23 juni om 16.00 uur op in de Grote Kerk in Leeuwarden en om 20.15 uur in de Martinikerk in Groningen. Op 24 juni om 16.00 uur geven Cantatrix en Chantergroep Tbilisi nog een concert in de Grote Kerk in Dokkum

The King's Singers tijdens een concert in Vaasa, Finland. Foto: Heikki Järvinen

Louis Buskens Mannen & vrouwen

Louis Buskens is hoofdvakdocent koordirectie aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen en het Fontys Conservatorium in Tilburg

Ik zag pas geleden in een catalogus van een uitgever van zeer betrouwbare en serieuze literatuur een boek met als ondertitel *Sind Frauen intelligenter als Männer?* Ik heb er meteen drie besteld! Eén om zelf te lezen en twee om weg te geven. De titel maakte me nieuwsgierig en ook voelde ik als man uiteraard een kleine schok: wat krijgen we nou? Dat mannen en vrouwen (in ieder geval gemiddeld) wat anders in elkaar steken werd een tijd lang ontkend. Maar de laatste jaren mag je je weer afvragen wat voor verschillen er zijn.

Soms zijn die verschillen evident. Een mannenkoor klinkt heel anders dan een vrouwenkoor. Logisch! En een jongenskoor klinkt echt anders dan een meisjeskoor. Ook nog wel een beetje logisch. Maar een mannenorkest, klinkt dat anders dan een vrouwenorkest? Met die vraag komen we op een gevaarlijker of tenminste moeilijker terrein. Enige tientallen jaren geleden nog bestond de wereldberoemde Berliner

Philharmoniker uitsluitend uit mannen. Vrouwen werden gewoon niet toegelaten! Dat zou de unieke kwaliteit van het orkest aantasten werd hardop gedacht. Intussen zijn we van die ziekte gelukkig wel genezen en meer dan dat. Het aantal vrouwen op conservatoria en daarom ook bij orkesten is dusdanig toegenomen, dat gerust van een zekere feminisering van het muziekvak gesproken kan worden. Meestal is zoiets niet goed voor de loonontwikkeling, maar dat is weer een heel ander onderwerp.

Er is een tijd geweest dat men het mannelijke en het vrouwelijke in extremo wilde verenigen. In de 17e eeuw, de barok (en ook nog lang daarna) waren mannen die zich (op tijd) hadden laten castreren en dus een soort vrouwelijk geluid voortbrachten de meest gevierde sterren van het theater en van de kerk. Castraten waren de idolen van toen! Het genot van een dergelijk sterrendom moest uiteraard ergens anders wel betaald worden. Maar de tijd waarin een man

zelfs in het hoge stembereik, dat van nature voor vrouwen is, de voorkeur kreeg, ligt ver achter ons. Vrouwen zijn niet slechts geaccepteerd, ze zijn op allerlei terreinen in het muziekvak vaak letterlijk toonaangevend geworden.

Op het conservatorium groeit nog steeds van jaar op jaar het percentage vrouwen. Zelfs in vanouds 'mannelijke' afdelingen zoals trompet, slagwerk en trombone neemt het aantal vrouwen gestaag toe. Het zou kunnen dat over een tijdje verreweg het grootste deel van de musici vrouw is. In het basisonderwijs hebben we ook een dergelijke ontwikkeling gezien. Maar mijn afdeling (dirigeren) blijft, ongeveer als enige, nog steeds een mannenmaatschappij. Bij mijn weten heb ik in heel Nederland niet één collega-docent hoofdvak dirigeren die vrouw is. De baas spelen laten we ons niet zomaar uit handen nemen, laat dat gezegd zijn!

i Reageren? louisbuskens@hetnet.nl